

Muusika sidus meid ühte

Kolmanda kooliveerandi viimasel päeval toimus taas Tõstamaa rahvamajas meie valla solistide ühine kontsert ehk valla laste ja noorte solistide konkurss „Muusika meid kõiki seob...”. Traditsioon on edukalt kestnud juba 16 aastat järjest.

Lauluoskust võetakse Tõstamaal üha tõsisemalt. Lapsed ja noored mõistavad hästi, et esinimine suure publiku ees on oma ande lahke jagamine, mitte pelgalt enese kokkuvõtmine ja näitamine.

Muusikaõpetajatena püüame aidata igal noorel ennast leida, kõrgemalt hinnata ja häbelikkusest võitu saada. See on hea eesmärgiga kasvatustöö, mis annab kogu eluks ettevalmistuse, kus tuleb mistahes olukordades endaks jääda. Kes on laval esinenud, see mõistab.

Kui ettevõtetu õnnestub, jääb rahule

noor ise koos oma lähedastega, kes tal le kaasa elavad, aga juhendajal valgub silma rõõmupisar.

Ilma lahke abi ja toetuseta ei oleks

saanud nii suurejoonelist ja pidulikku konkurssi korraldada.

Suured tänusõnad teostuse ja toetuse eest: Tõstamaa vallavalitsus, Tõstamaa kauplus, kondiiter Helle Pihlak, Madis Veskimägi, Toomas Mitt, Sten-Ander Ojakallas, Urmas Reinfeldt. Korraldustoimkonda kuulusid hakkajad noored: Agnes Janson, Laura Jõe, Raldi Kaljurand, Triin Tugim, Siivi Tõnuri. Pillimänguga saatsid soliste Heiko Piirme, Aivo Tõnning, Argo Leerimaa ja Karlo Salu. Solistideks aitasid valmistuda juhendajad Tiit Raavik, Ivi Kask, Raili Käär, Anne Paiste ja allakirjutanu. Aitäh kõigile!

Hea rohkearvuline publik! Sa andsid konkursile piduliku kontserdi atmosfääri, mis on iga esineja unistus.

Järgneb lk 9

JUHTKIRI

■ Jää hakkas liikuma. Ootamatult kiiresti purjetavad jäälahmakad Sorgu taha. Laiutavad lumeräitsakad peavad viimset võitlust kevadtuulega, sest veel vaid mõni tund on jäänud talvepainet taluda.

Muidugi on õhk juba ärevust täis. Kuldnokapärved on vallutanud suuremad puud, aga kavalpead kohalikud varblased on pesakastid üle löönud ja tegelevad korralikult pereeluga.

Kevadtalvised üllatajad, ränduritest urvalinnud, võtsid koha sisse aknaaluses linnusöökla ja ei kiirusta kuhugi, sest seemnetega ennast rannakuks priskeks nuumata polegi nii paha. Isegi kaks sinikaela astusid õuest läbi ja küsisid suutäie süüa.

Ärevaks ajab ka päikesest kuumaks kõetud kasvahoone soojus. Juba ei tea mitmes kord lappan aedviljade ja lillede seemned lauale laiali. Arutlen ja mõtisklen endamisi, kuidas taimetriipe tänavu peenrale vedada. Nii tore erutav tunne.

Esimesed paprika- ja tomatitaimed rohetavad juba taimekastides. Veel viimasel lumeriibud jagavad poriga maad, kuni ahne kamar kogu niiskuse endasse imeb ja seejärel sirutub värvikirev kevadlillevaip lohutuseks talvekannatuste eest.

Viuu, juba hommik on kevadet täis. Paljudele meie hulgast esimene, uudistav ja uuriv, imelisi üllatusi täis. Ja teistele, täis mälestusi, kurbust ja üksindust lahkujale mõeldes.

Ülle Tamm,
toimetaja

DETAILPLANEERINGUD

■ Teavitame, et 26.03.2011 algusega kell 11.00 toimub Tõstamaa vallamajas Johanni kinnistu detailplaneeringu eskiisi arutelu. Johanni kinnistu asub Tõstamaa vallas, Ermistu külas.

Detailplaneeringu eesmärgiks on vähendada ehituskeeluvööndit olemasolevate ehitiste (elamu ja abihoone) osas. Tegemist on Tõstamaa valla üldplaneeringu muutmise ettepanekut sisaldava planeeringuga.

Detailplaneeringuga saab tutvuda Tõstamaa valla kodulehel aadressiga www.tostamaa.ee

■ Ranniku külas asuva Mereranna detailplaneeringu mittevastuvõtmine

Tõstamaa Vallavalitsus 09.03.2012. korraldusega nr 578 otsustas mitte vastu võtta Ranniku külas asuva Mereranna kinnistu detailplaneeringut ja lõpetada selle menetlemine.

Mereranna detailplaneering on algatatud 01.04.2011. Tõstamaa Vallavolikogu otsusega nr 56. Planeeringu eesmärk oli ühepereelamu ehitamine (suvila koos sauna ja kuuriga), vajalike tehnovõrkudega liitumine ning juurdepääsutee tagamine.

Mittevastuvõtmise põhjuseks on Mereranna kinnistule korraliku ja seadusliku juurdepääsu puudumine ning samuti kinnistu madalast reljeefist tingitud ülejutusohu ja halvasti ehitustingimused. Lisaks paikneb kinnistu täies ulatuses Läänemere ranna piiranguvööndis ja ehituskeeluvööndis ning valdavas enamuses veekaitsevööndis. Mereranna detailplaneering teeb küll ettepaneku ehituskeeluvööndi vähendamiseks ja maapinna tõstmiseks (et vältida ülejutusohu), kuid see ei ole majanduslikult ja keskkonnakaitse seisukohalt mõistlik.

Tõstamaa Vallavolikogu 17.02.2012 otsustas algatada Mereranna kinnistu detailplaneeringu keskkonnamõjude hindamist.

Mereranna kinnistu asub Ranniku külas, Liivi lahe kaldal (katastrinumbriga 82602:003:0137). Mereranna detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on 5,62 ha suuruse kinnistu sihtotstarbe muutmise elamu- ja abihooneks.

mumaaks ühepereelamu (suvemaja), kahe kõrvalhoone (saun ja kuur) ja paadilautri rajamiseks. Kavandatavate hoonete ehitusaluseks pinnaks on planeeritud 274 m². Vee ja kanalisatsioonilahendus on planeeritud lokaalsetena (puurkaev, kogumiskaev).

Lähtudes planeeringulahendusest asub Tõstamaa Vallavolikogu seisukohale, et planeeringuga kavandatud tegevus ei kahjusta Pärnu lahe hoiuala kaitse-eesmärkide saavutamist ja kaitseväärtuste soodsat seisundit. Kavandatud tegevus ei too kaasa olulise keskkonnamõju avaldumist seaduse (KeHJS) tähenduses, mistõttu keskkonnamõjude algatamine Mereranna detailplaneeringule ei ole otstarbekas.

KSH otsustamise ajal arutles Volikogu ka Mereranna detailplaneeringuga kavandatud ehitustegevust. Arutelu käigus leiti, et Mereranna kinnistul on madala reljeefi tõttu ehitamiseks ebasoodsad tingimused.

■ Tõstamaa Vallavolikogu 27.01.2012 otsusega nr 71 kehtestas Kastna külas asuva Rüssa, Käo ja Teispere detailplaneeringu.

Rüssa, Käo ja Teispere detailplaneeringus planeeritud kinnistutele on kavandatud ehitada elamu koos kõrvalhoonetega. Ühel kavandatud kinnistul (praegu Teispere kinnistu) on olemasolev elamu, mis on kunagi ehitatud ebaseaduslikult, kuid hiljem legaliseeritud ja kantud ehitusregistrisse. Olemasoleva ja planeeritud elamute juurde on kavandatud kolm kõrvalhoonet. Elamu kõrgus võib olla kuni 7 meetrit ja kõrvalhoonete kõrgus kuni 5 meetrit.

Majade veevarustus on planeeritud lahendada salvkaevude baasil ja kanalisatsioon on planeeritud lahendada lokaalsete omapuhastite baasil.

Planeeringuala asub Kastna-Vaiste väärtuslikul maastikul. Maakonna teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ seab väärtusliku maastiku planeerimisel ka mõningad eritingimused. Rüssa, Käo ja Teispere detailplaneeringus on kõigi nende eritingimustega arvestatud.

Tõstamaa raamatukogu uued lahtioleku ajad alates 12. märtsist 2012.

Esmaspäeval suletud
Teisipäevast reedeni 10 – 18

Laupäeval 10 – 15
Pühapäeval suletud

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm tel 505 5340 Küljendaja Pille Paalam,
Internet: www.tostamaa.ee
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Seliste Jaani pood,
Pootsi pood, Tõhela pood, Tõstamaa bensiinijaam.
Trükikoda Hansaprint
Tiraaž: 500 tk

Taotle ID-kaarti kodukohas!

Lääne Prefektuur pakub kõigile, kel ID-kaarti pole või see hakkab aeguma, võimalust taotleda seda lausa oma kodukohas.

ID-kaardi taotlust saab esitada neljapäeval, 26. aprillil 2012 kell 9 – 11 Tõstamaa rahvamajas.

Taotlemiseks vajalikud dokumendid:

- ▶ taotlusankeet
- ▶ isikut tõendav dokument;
- ▶ üks värvifoto mõõtmetega 40x50 mm;
- ▶ riigilõivu (24,28 eurot, alla 15- aastased isikud, puudega isikud ja üldtingimustel vanaduspensionari ikka jõudnud isikud 6,39 eurot) tasumist tõendav dokument.

Puudega inimeste puhul esitada ka puude olemasolu tõendav dokument.

Sel päeval saab fotosid teha ja vastavat ankeeti täita kohapeal.

Võtke kindlasti kaasa kehtiv isikut tõendav dokument! Riigilõivu saab sel päeval tasuta kohapeal Pangabussis.

Võimalusel palume tasuda riigilõivu eelnevalt internetipangas või postipangas.

Tasumine pangaülekan- dega

Saaja nimi: Rahandusministeerium; Saaja konto:

221023778606 (Swedbank) või 10220034796011 (SEB)
Viitenumber: 2900081994;
Selgitus: märkige isiku nimi ja toimingut nimetus, mille eest riigilõivu tasuti

Palume kindlasti eelnevalt registreerida vallavalitsuse telefonil 44 9 6180 või e-postile vald@tostamaa.ee

Järgnevatel aastatel lõpeb korraga ligi poole miljoni passi ja ID-kaardi kehtivusaeg, mille tõttu pikenevad nii teenindustes ootejärjekorrad kui ka dokumendi kättesaamise aeg. Kontrollilge aegsasti oma dokumentide kehtivusaega ning taotlege uus soovitatavalt 6 kuud enne kehtivusaaja lõppu.

Isikutunnistus ehk ID-kaart on Eesti kodaniku ja Eestis püsivalt elava Euroopa Liidu kodaniku kohustuslik isikut tõendav dokument. Euroopa Liidu piires saavad Eesti ja Euroopa Liidu kodanikud ID-kaarti kasutada ka reisidokumendina.

Täpsemat infot kõikide dokumentide taotlemise (sh taotlemise võimaluste ja taotluse esitamise) kohta on võimalik saada Politsei- ja Piirivalveameti kodulehelt www.politsei.ee rubriigist teenused, e-posti aadressil teeninduskeskus@politsei.ee või infotelefonil 612 3000. **Vallavalitsus**

Jäätmeveo lepingute sõlmimisest

Meil on rõõm teatada, et Tõstamaa, Varbla, Audru, Lavassaare ja Koonga vallavalitsuste poolt korraldatud avalikul konkursil, jäätmeveo ainuõiguse andmiseks nendes valdades, osutus kõige soodsama hinna pakkujaks AS Ragn-Sells.

Sellest tulenevalt teostab alates 16.04.2012 – 15.04.2017 olmejäätmete vedu eel-pool nimetatud valdades füüsilistele ja juriidilistele isikutele üksnes, AS Ragn-Sells. Eelnevalt sõlmitud jäätmeveolepingud olmejäätmete käitlemiseks teiste jäätmekäitlejatega kaotavad kehtivuse.

Lepingute sõlmimiseks

saadetakse jäätmeveoregistris olevatele isikutele lepingu koju, mille ta saab allkirjastada ASile Ragn-Sells tagasi saata.

Selleks, et üleminekut uuele operaatorile Teile võimalikult mugavaks teha, on Teil lepinguid võimalik sõlmida/täpsustada ka vallas kohta peal (kaasa palume võtta isikut tõendav dokument):

▶ **30. märts kell 9.00- 11.00**

Tõhela rahvamaja

▶ **30.märts kell 11.30-**

14.30 Tõstamaa rahvamaja

▶ **30.märts kell 15.00-**

17.00 Seliste külatuba

Vallavalitsus

Hea klient!

Teatame Teile, et vastavalt Jäätmeveoseadusele korraldab Tõstamaa vallavalitsus koos teiste asjaomaste vallavalitsustega avaliku konkursi jäätmeveo ainuõiguse andmiseks Tõstamaa, Audru, Koonga, Lavassaare ja Varbla vallas. Tõstamaa vallavalitsuse korraldusega on tunnistatud edukaks pakkujaks ja ainuõiguse saajaks, alates 16. aprillist 2012. aastast AS Ragn-Sells.

AS Veolia Keskkonnateenused lõpetab olmejäätmete veoteenuse osutamise Tõstamaa, Audru, Koonga, Lavassaare ja Varbla vallas alates 14. aprill 2012. Palume Teil edasise jäätmeveo korraldamiseks pöörduda AS Ragn-Sells klienditeenindusse. Juhul kui kasutate täna AS Veolia Keskkonnateenused üürikonteinerit ja soovite olemasoleva konteineri soodushinnaga välja osta, siis palume selleks saata meile

kirjalik avaldus hiljemalt 5. aprilliks 2012. aastaks e-posti aadressile parnu@veolia.ee või faksida numbrile 435 5029. Avalduse laekumise korral väljastab AS Veolia Keskkonnateenused Teile konteineri müügi kohta arve, mille tasumisel muutute Teile konteineri täieõiguslikuks omanikuks.

Selleks, et jäätmeveo üleminek toimuks võimalikult sujuvalt, müüb AS Veolia Keskkonnateenused kõik oma üürikonteinerid, milliste kohta ei laekunud väljaostu sooviga avaldust, uuele vedajale ASle Ragn Sells, seisuga 05.04.2012. Kui Te soovite konteineri üürimist jätkata, siis võetakse üürikonteinerid üle AS Ragn-Sells poolt ja edaspidi esitab konteineri rendi eest arve AS Ragn Sells.

Täname Teid senise meeldiva koostöö eest!

Siret Rebane,

AS Veolia Keskkonnateenused

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Pangabuss peatub:

Tõstamaa
rahvamaja juures
kell 9.00–11.00
Varbla
vallavalitsuse juures
kell 12.00–13.00

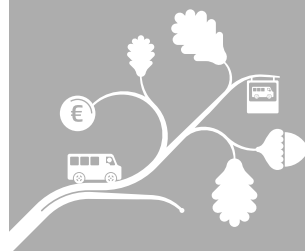
Lihula
vallavalitsuse juures

Alates 1. aprillist
kell 9.00–12.00

I ja II kvartalis
29. märts
12. ja 26. aprill
10. ja 24. mai
7. ja 21. juuni

I ja II kvartalis
29. märtsil
kell 14.30–17.30

11. ja 25. aprill
9. ja 23. mai
6. ja 20. juuni

Bussis saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, sõlmida hoiuseid ja muid erinevaid lepinguid.

Tutvuge pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega www.swedbank.ee. Lisainfot pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Milvi Rand, Tõstamaa vapimärgi kavaler

Milvi Rand sündis 2. novembril 1960. aastal Sillametsa talus Pootsi külas kaluri peres.

Kooliteed alustas Pootsi koolis, selle lõpetamise järel omandas keskkariduse Tõstamaa keskkoolis.

Edasi asus Milvi õppima müüja ametit Pärnus ETKVLi kaubanduskoolis. Peale lõpetamist töötas ta mitmel pool müüjana, kuni pakuti Seliste poe juhataja kohta. Selistes töötas Milvi 12 aastat ja see töö meeldis talle väga.

Niikaua kui Milvi mäletab, on nende majapidamises alati kurki kasvatatud, lisaks sellele muu köögivilja ja loomad. Vanemate kõrvalt õppis Milvi kõiki talutöid. 1994ndal aastal, kui perre oli sündinud ka juba kolmas laps, tuli otsustada, kas jätkata palgatöölisea poes või arendada edasi oma talu.

Talu oli selleks ajaks arenenud juba niikaugele, et Milvi otsustas riigitöö jätta, liiatigi kui talongiajal suurt poes enam midagi müüa polnudki. Eks pere ikka muretses, et kas talu suudab neid kõiki ära toita, aga nagu ütleb vanarahvas, kui hunti kardad, ära metsa mine. Alguses kasvatati põhiliselt kurki ja toma-

tit ning taimi. Hiljem tulid juurde juba lilled, maasikad ja kapsad.

Sillametsa perenaine Milvi on talu arendaja ja edasiviija. Ei ole olnud harvad juhud, kus tal on oma ideid olnud pere ees raske läbi su-

ruda. Enamasti on tema otsused targaks osutunud, siis sedavõrd on vähenenud ka vastuseis kõigele uuele.

Tänaseks on pojad Rainer ja Jürgen diplomeeritud põllumehed ja tütar Maarjan ema kõrvalt aedniku osku-

sed omandanud ning nüüd pakuvad just nemad Milvi rõõmuks uusi ideid ühiselt peetava aiandustalu edendamiseks.

Koos perega istutatakse ühise laua taga ja planeeritakse töid ja tegemisi päris tihti. Milvi jaoks on praegu tegutsemise parimad aastad ja ta tunneb ennast koos perega äris üha kindlamalt.

Rainer on universaalne tehnikamees ja talle meeldib ka müügitöö, Jürgen jällegi taimekasvatuse spets ja tallegi meeldib müügingidel käia. Maarjan teeb ka kõike, aga lisaks toimetab arvutimajandusega. Ema loodab, et tütar võtab ühel päeval ärijuhtimise üle.

Laste meelest on ema väga sihikindel, hea, lahke, abivalmis ja annab oma kogemuste põhjal neile head nõu ning lubab alati kõike teha ja katsetada.

Milvile läheb korda meie riigi käekäik, eks sellest sõltu ju omakorda, millised on arengud ettevõtluses ja ka külaelus. Kõik ei ole ettevõtjaks loodud, aga tänases maailmas enam töölisele kohta ei ole ja see teeb Milvi südame haigeks. Teisalt on juba ka tööharjumus ja -kultuur kadunud. Naist kurvastab riigimeeste üldistav ja ülbe suhtumine, et maal elavad ainult joodikud ja laisad, see on väga solvav. Sillametsal kasvatatud toitu süüakse üle Eesti.

Milvi tahab areneda ja arendada oma talu. Suur unistus on taastada Sillametsal asuvad sajandeid vanad taluhooned ja rajada iluaed, et siis juba avada ka väike talupark-aianduskeskus. Igal talvel loeb naine teadusliku kirjandust, õpib, kirjutab projekte ja ootab kevadet, et saaks taas kord näpud sügavasti mulda pista.

Milvi on õnnelik, et saatuse tahtel on sattunud elama Sillametsale Pootsi külla Tõstamaa valda Pärnumaale ning saab siin teha koos oma perega seda, mis meeldib.

Ülle Tamm

Talu Sillametsa

Müügipäevad:

alates 3.maist igal neljapäeval

kell 10 Saulepi kohviku juures

kell 11 Varbla bussipeatuse juures

alates 27.aprillist igal reedel

kell 10 Tõstamaa alevis

kell 12 Tõhela Rahvamaja juures

kell 14 Koongas

kell 17 Jõõpres

Kihnu müügipäeva kohta jälgige reklaami kohapeal!

Taimede müük

Suures valikus suvelilli
amplisse, potti, peenrale.

Parim valik köögivilja ja maitsetaimi
Pakume veel kasvuturvast, väetiseid,
taimekaitsevahendeid
kilet, katteloori jpm.

Lisaks Tõstamaa alevis alates 5.maist

ka laupäeviti kell 10-14.

Info tel 52 800 86
www.sillametsa.eu

Tiia Schär, Tõstamaa vapimärgi kavaler

Tiia Schär sündis 14. veebruaril 1940. aastal Tallinnas käsitöölise peres. Saatuse tahtel jäi ta oma vanematest väga varakult ilma.

Tiia kasvas üles oma tädi juures Pedaka külas. Seal õppis selgeks kõik talus vajalikud tööd. Põhikoolis käis Tõstamaal ja peale seda lõpetas Viljandi pedagoogilise kooli algklassiõpetaja kutsega. 1958. aastal suunati 18ne aastane pedagoog Varbla kooli muusika ja kehalise kasvatuse õpetajaks.

Veel praegugi imestab naine oma toonast julgustükki. Päris muusikalist haridust Tiial ei ole, aga pilli on ta mänginud küll terve elu, sest teistiti pole lihtsalt saanud.

Kümme aastat Varblas töi kaasa ka pere loomise. Sündisid tütar Kaarin ja poeg Valter. Edasi asus Tiia tööle Tõstamaa lasteaeda kasvatajaks ja elama taas Pedakale.

Õige pea õnnestus alevikus korter saada ja nõnda töötas Tiia lasteaias 23 aastat. 1991. aastal, kui tütar Kaarin lapsepuhkusele jäi, õnnestus Tiial kooli tööle saada. See oli parim aeg tema elus.

See kõik on ikka meeskonna töö, koos tublide laste ja nende vanematega, on õpetaja veendunud.

Kõik sobis, oma klassi lapsed olid tohutult andekad ja neid õpetada rõõm. Nende lastega tegi Tiia folkloorirühma Mikud – Mannid. Selle rühmaga reisisid ja esinesid nad palju ja muidugi võitsid paljudel konkurssidel. Tiia ei jõua ära kiita ka nende laste vanemaid, kes igati toetasid laste tegemisi.

Tiia ütleb, et parema käega teeb ta tantsu ja vasaku laulu.

Õnnestumiseks peab, et on saatnud viis lauluõpilast telesse esinema, ning tantsukonkursside võite on tulnud omajagu.

See kõik on ikka meeskonna töö, koos tublide laste ja nende vanematega, on õpetaja veendunud. Ja seda, et valabussi saab alati kasutada, ei jõua Tiia ära kiita. Käia laulupeol oma bussiga teeb teised kadedaks. Eks see on omakorda vastutus ja kohustus hästi esineda.

Kui kooli töö otsa sai, hakkas naine Vokiratast juhendama. Vokiratas on ikka enast folkloorifestivalile Baltica esinema välja võidelnud. Lõppkontserdil unustatakse raske trenn ja aina imetletakse teiste rahvaste tantsude ilu.

Praegu aitab Tiia natuke tütre rahvatantsu rühma juhendada, sest tervis seab omad piirid.

Üks väike unistus on koduseks jäänud Tiial ka. Ta tahaks endale suurema ekraaniga televiisorit, et reedeti tundide viisi Leedu folkloori vaadata. See on tema jaoks uskumatult ilus.

Hobikudujana ei istu ta teleri ees niisama käed rüpes, ikka koob kindaid ja sälle. Ajaviiteks tegeleb sudokuga. Aiamaal müttab täie tõsidusega ja metsast toob rõõmuga marju ja seeni koju. Ise ütleb, et on vanaegne inimene ja kustutab koridoris alati tule.

Kuldmunadeks peab oma nelja tublit lapselast, kelledest kolm juba kõrgkoolis tarkust taga nõuavad.

Ülle Tamm

112

□ 11. veebruaril kell 23.56 sai Häirekeskus teate tulekahjust Tõstamaa vallast Pootsi külas, päästjate saabudes põles hoone ühes ruumis mööbel. Päästjad kustutasid põlengu ja ventileerisid ruumid, arvatav tulekahju tekkepõhjus oli sahvrisse tõstetud tuhapott.

□ 21. veebruaril kell 17.11 sai Häirekeskus teate, et Tõstamaa vallas Pootsi külas põleb kuur. Päästjate saabudes põles hoone mõõtmatega 5x15 meetrit lahtise leegiga. Päästjad asusid omavahel kokku ehitatud kuuri ja lauta kustutama, tulekollete leidmiseks avati seinakonstruktsioon. Kuur hävis põlengus suures osas.

Evelin Trink,

Lääne päästkeskuse pressiesindaja

Tähelepanu metsaomanikud!

□ Ka sellel aastal on metsaomanikel võimalik taotleda Metsa inventeerimise ja metsamajandamiskava koostamise toetust. Seda saab taotleda metsaregistrisse kantud inventeerimisandmete ja nende alusel koostatud metsamajandamiskava osas.

2012. aasta esimese taotlusvooru taotluste esitamise tähtpäevaks 4. aprill 2012. Kuna uue määruse muudatuste kinnitamine viibib, siis seega saab hakata EMKle taotlusi esitama 2011. aastal kehtinud toetuste korra alusel ning samadel vormidel. Lähipäevil avatakse ka e-PRIAS taotluse esitamise teenus ning siis saab ka e-taotlusi esitada. Taotlemiseks on vajalik metsamajandamiskava tiitellehe koopia, arve koopia ja maksmist tõendava dokumendi (maksekorralduse) koopia.

Küsimuste ja abi saamiseks võib pöörduda Pärnumaa metsakonsulentide või tugisiku Kadri-Aija Viik poole. Nende kontaktid leiata internetist www.eramets.ee.

Kadri-Aija Viik,

Pärnumaa tugisik, telefon 516 7650
Kadri-Aija.Viik@erametsaliit.ee

Eakate klubi pidas isemoodi vastlapäeva

**Et veebruarikuu
Eakate klubi kokku-
tulek sattus vastla-
päevale, siis sai see
koosolemine ka veidi
lustlikuma sisu.**

Keegi meist ei söandanud kelgu- ega suusamäele vanu luid-konte murdma minna – selle asemel oli meil külas Pärnu kolledži sotsiaaltöö õppejõud Valter Parve, kes selgitas oma vestluses erinevate põlvkondade käitumisharjumusi ja kooseluvõimalusi perekonnas.

Iga soovija sai Anu kujundatud müstilise tähendusega nahast rinnamärgi, millele valmistaja oli andnud huvitava nime: Väärikatele väärikas, väga märk.

Märgile lisandus ka erinevate kujundite (kolmnurk, romb, ring, sik-sak jne) lahtiseletav kaaskiri.

Eesti etnograafias on ikka olnud erinevatel märkkujunditel teatud tähendus ja neid on kasutatud paljudel tarbesemetel.

Anu kujundatud rinna-märkidel on kõikide kujundite tähendused eranditult positiivse mõjuga.

Seega peaks nad märgikandjale pakkuma igakülgselt turvatunnet.

Palju tänu Anule suure ja südamesoojusega tehtud töö eest.

Seejärel jõime teed, sõime vastlakukleid ja soolaube. Lõpp kujunes tõeliseks laulupeoks.

Laulsime nii vastlalaule kui ka isamaalisi ja meie põlvkonna lembelaule.

Kooslaulmise edu sõltus suuresti asjaolust, et Viivi jagas kõikidele osalejatele omapaljundatud laulusõnad ja mängis tuntud headuses klaveril ette ja kaasa.

Oli tujuküllane pärastlõuna.

Efeline

Peetri pikad päevad

Rahvaloendamine tuli Peetri ellu läbi reklaami ja uudishimu. Hakatuseks tehti mehele test, et kontrollida, kas Peeter ikka teab, mis loom see arvuti on. Mõne päeva pärast selgus, et igati kõlbulik mees Pootsist saab rahvaloendajana tööd. Iga koha peale oli neli kandidaati, aga paljudel oli ikkagi arvutioskus nigel ning puudus oma transport.

Koolitused toimusid Pärnus ja eksami tulemusel selgitati välja, et Peeter Mäe teadmised on piisavad tähtsa töö tegemiseks. Peetri sõnul oli tal kiirelt klõbistavade noorematega küllaltki raske sammu pidada. Õnneks aitasid piirkonna juhid loendajat ka telefoni teel.

Kui Peeter oleks kohe alguses teadnud, et asi nii keeruline ja raske on, siis poleks ta vist kandideerinudki.

Kõige keerulisemaks on tehtud arvuti küsitlusprogramm. Küsimused ei ole loogilises jadas ja kui siis oleks vaja programmi algusesse tagasi minna, ongi häda käes. Peeter ei kurda, aga oma hinnangu annab asjale läbi isiklike kogemuste. Eks seetõttu jätsid ka paljud oma ankeedi täitmise pooleli. Peetri piirkond ulatub Manija saarest Kõima küalani, ligi 180 majapidamist. Selle piirkonna tarbeks peaks aega kuluma umbes üks kuu.

Alguses külastas mees tuttavaid, et nende peal tööskust lihvida, ka aega kulus määratult rohkem. Peeter püüab teha pikad küsitluspäevad, aga maainimesele ei meeldi, kui teda õhtul tülitada, sest seriaalidega lõõgastumine on häiritud. Ühes peres sai Peeter ka keretäie sõimata, sisse ei lastud, lõpuks aitas põdur vanainimene trepi peal loendaja ID kaartidega hädast välja.

Paljud aga ootavad loendajat küpsiste ja kohviga kui kallist külalist ning on üli-

Ühes kodus näidati Peetrile eestiaegset rahvaloendaja hõbemärki.

malt lahked ja sõbralikud.

Sõbralikum ja südamlikum rahvas elab ikka rohkem mere ääres, tõdeb mees. Kõimas tuli näiteks korter- ja trepikoja käsipuu peal arvutit piinata. Mõnda majao-manikku aga ei õnnestugi kohapealt tabada.

Kümne aasta pärast on Peeter valmis taas salli lehvides loendusse tormama, sest tema meelest peab riik teadma kuidas tema rahvas elab.

Ülle Tamm,toimetaja

Väikelaste meediakasvatus

Meediakasvatus on koolieelses lasteasutuses alles väga uus teema. Esimesed sammud meediakasvatuse on tänaseks juba tehtud ja tegijaid märgatud, nüüd tuleb sõnum viia lasteasutustesse ja edastada lapsevanemaile.

Meedia ümbritseb last sündnist saati. Meedia toob meile maailma info koju kätte. Meediakasvatus on praktiline ja didaktiline valdkond, mis sisaldab meetodeid, võtteid ja võimalusi väikesele lapsele meedia sisu ja olemuse selgitamiseks.

Nii nagu kirjutama õppimine ei alga vihikust ja pliiatsist ning lugema õppimine aabitsast, ei alga ka meediakasvatuse artiklite kirjutamisest ja filmide tootmisest.

Arvatakse, et meediakasvatus on tehnoloogia kasutamise õpetamine, multifilmide ja filmide ümberjutustamine või õppefilmide vaatamine. Tegelikult on see aga laste kujunenud arusaam meediast.

Tänapäeval omandab laps uue kirjaoskuse – oskuse kuulata trükiteksti kõrval helisid ja vaadata liikuvaid pilte, internetivõrgu kasutamist, internetiohtude tundmise ja oskuse teha vahet päris- ja ekraanil.

Osalesin 11. novembril 2011. aastal Tallinna Pedagoogilises Seminaris toimunud meediakasvatuse konverentsil „Laps ja muutuv õpikeskkond“, kus esinesid sõnavõttudega TPS meediakasvatuse lektor Kristi Vinter, TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituudi meediauuringute professor Veronika Kalmus, Vääna Mõisakooli lasteaiaõpetaja Deivi Pard, Laagri lasteaia IT-spetsialist Elyna Nevski jpt.

Ettekannetest jäi meelde sõnum, et kui televisioon,

ajakirjandus, internet ja kogu muu meedia on kogu aeg meid ümbritsemas, siis keegi ei hakka seda keelustama.

Vastupidi: õpetajate ja lastevanemate ülesanne on, et meedia kaudu tuleksid esile just selle positiivsed mõjud ja võimalused.

Laps tuleb õpetada negatiivsetest mõjudest ja ohtudest hoiduma.

Meedia võimalikud mõjud ei oleks ehk nii probleematilised, kui need oleksid seotud vaid süütu meelelahutusega.

Uurimused näitavad, et meedia toime on paraku sügavam ja mitmetahulisem, puudutades peaaegu kõiki inimlikke baasvajadusi nagu turvalisus, eneseaustus, tervis, eneseteostus jms.

Eri uurimustele tuginedes on välja toodud hulk meedia tõenäolisi negatiivseid, aga ka positiivseid mõjureid.

Tooksin neist esmalt esile just negatiivsed mõjurid:

- ▶ Vägivaldne meediasisu – riskiks on agressiivsed käitumismudelid, nende matkimine ja omandamine

- ▶ Seksuaalne meediasisu – riskiks on ebaterve ja kergemeelne matkimine, seksuaalsete riskide võtmine, huvi tekitamine, šokk, vastikustunne

- ▶ Reklaamid, mis sisaldavad eksitavaid väiteid ning propageerivad materialistliku maailmavaadet

- ▶ Ebatervislikud toitumisharjumused (ülekaalulisus ja toitumishäired)

- ▶ Sündsusetud või soovimatud kontaktid võõraste (sh küberkiusamine)

- ▶ Terviseriskid – suitsetamine, alkoholi ja narkootikumide tarbimine ning ebatervislik toit

- ▶ Üldised isiksusehäired (madal enesehinnang, identiteedikriis, võõrandumine)

- ▶ Liigtarbimise füüsilised kõrvalmõjud (nägemise halvenemine, pinged)

- ▶ Laste kujutlusvõime ja vaba mängu mõjutamine

- ▶ Aju arenguga seotud häired, nagu tähelepanu-

puudulikkus ja hüperaktiivsus

- ▶ Unehäired ning muud käitumuslikud probleemid

- ▶ Vähesed kontaktid pere liikmete ja eakaaslastega

- ▶ Madalam akadeemiline jõudlus, vähene lugemus

- ▶ Eksitavad väärtused, hoiakud ja uskumused (sugupoolte ja etnilised stereotüübid)

- ▶ Rassistlik, vihkamisele või enesevigastamisele õhutatav sisu

- ▶ Privaatsuse häirimine ja isikuandmete kuritarvitamine.

Tooksin siinjuures ka ühe näite, kuidas reklaam lapsi mõjutab.

Lasteaialastele tehti katse, kus ühesugused hominukidööghelbed olid pandud erinevatesse karpidesse.

Üks karp oli tavaline, teisenä kasutati laste hulgas väga populaarset brändi (Hallo Kitty). Lapsed maitseid mõlemast karbist.

Arvake ära, kummad helbed tunnistati paremaks? Kuigi tegemist oli täpselt sama maitsega helvestega, meeldis lastele rohkem Hallo Kitty karbi sisu.

Uurijad Anderson ja Hanson (2009) võrdlevad meediatarbimist toitumisega, mille puhul on oluline nii tarbitav kogus kui ka see, mida süüakse. Kilogrammiporganditel võrrelduna kilogrammi kreemikookidega on inimese tervisele kahtlemata erinevad lühi- ja pikaajalised mõjud.

Sama paralleel kehtib meediasisu puhul: päev loodussuhteid või päeva jagu märulifilme avaldavad erinevat mõju.

Järgmisel korral kirjutatakse meedia positiivsetest mõju- riteist.

Aita Lind

Artikli kirjutamisel on kasutatud Kristi Vinteri koostatud brozüüri „Esimesed sammud väikeste laste meediakasvatuse Eestis“.

Kevadeootus lasteaias

Kuigi kalendritälv alles kestab, ootame ja otsime kõikjalt juba kevademärke. Aga lasteaialaste talvistesed tegemised ei ole veel leheveergudele jõudnud.

Suuremad lapsed käisid rahvamaja juures jõulupuudega hüvasti jätmas. Visad puukesed lootsid vist ka järgmisel aastal lapsi rõõmustada, sest vihma ja lumemärgi kuuski ei õnnestunud põlema süüdata. Lapsed said lumes hullata, kõigile pakuti teed ja küpsiseid.

Jaanuari lõpus käisime koos Tiitu ja Virgega metsas. Toimus õuesõppe programm „Jälgi jälgi”. Päris pakaseline ilm juhtus olema, kuid leidsime lumelt rebase, jänese, metskitse, metssea ja hiire jäljeraja. Nägime kuidas kits oli näksinud toiduks puuks ja pehkinud puutüvel rähni sepikoda.

Tädi Tiitu näitas lastele kiviaanuloomapabulaid ning tegi natuke nalja ka – lapsed kutsuti pabularingile, lasti nuusutada riidest kotikest ja arvata, kelle pabulad on kottis. Kott lõhnas aga magusalt ja ennäe, sees olidki hoopis maitsvad shokolaadipähklid.

Toas said kõik töölehed. Loomad tuli välja lõigata ja kleepida vastavalt sellele, kas tal on käpad või sõrad. Ka varesele leiti oma koht ning joonistatud jäljeread näitasid, et lapsed teavad, milliseid jälgi jätavad lumele linnud.

Küünlapäeval kohtusime rahvamajas siinkandis elava graafiku Reet Reaga ja imetlesime koosolekusaalis

tema kunstinäitust. Kunstnik tegeleb põhiliselt raamatute illustreerimisega ning teeb firmadele tellimustöid postkaartide ja T-särgipiltide näol. Looma- ja linnupiltide joonistamiseks kasutab ta aga kõige tavalisemaid värvipliiatseid. Lapsed joonistasid samuti toredaid pilte ja said kõik küsida kunstnikult autogrammi.

Sõbrapäeva mängupeol räägiti sõprusest, mängiti laulumänge ja meisterdati. Lapsed valmistasid oma sõpradele kaarte.

Koos Tiitu ja Virgega toimus teinegi õppepäev looduse õpperajal. Lapsed jaotati kolme gruppi ja põhjalikumalt vaadeldi kaske, tamme ja sarapuud talvel. Mõõdeti puude ja põõsa ümbermõõtu ja kõrgust, otsiti samblaid ja samblikke. Ühelgi vaadelduist ei olnud tüvel õõnsust kuid

kasel ja sarapuul olid okstel urvad. Lisaks mõõdeti puude juures oleva lume paksust ja õhutemperatuuri.

Toas täideti jällegi töölehti, kuhu lapsed said kirjutada oma puu nime, ümbermõõdu, kõrguse. Sarnaseid puuvaatlusi tehakse ka edaspidi erinevatel aastaaegadel. Töölehtedest valmivad aga vaatluspäevikud. Kogu projekt kannab nime „Minu puu”. Tore, et meie koostöö RMK Varbla looduskeskusega nii hästi sujub!

Nüüd ka pisut laste tervisest, sest sage haigestumine talvekuudel on olnud aastaid probleemiks. Tahes-tahtmata tekib küsimus, miks? Oleme õpetajatega arvamusel, et alati ei saa ka lasteaeda süüdistada. Võtame kasvõi laste riietumise. Ühest tuppa tulles on mõne lapse pea ja riided jope all märjad liigestest palavusest, sest seljas on samad riided, mis talvel -20 kraadiga. Kindad aga õhukesed sõrmikud, mis praegu kohe märjaks lähevad.

Söömise osas on näha, et rohkem armastatakse makarone, hakklihakatset, pannkooke, kuid juurviljad ja toorsalatid sageli ei maitse. Üksluine toit jätab organismi nõrgaks. Lisame siis juurde autoga lasteaeda toomise ja väheste väljas viibimise, kõhiva ja nohuse lapse lasteaeda too-

misest ei saa samuti vaikida. Hommikul täiesti terve laps võib pärast magamist olla juba kõrges palavikus. Seda lapsevanem ennetada ei saa, kuid suureneb nakkusoht tervetele.

Pikka aega meie laste hambaid kaks korda aastas kontrollinud hambaarst Eneken kurvastas meid samuti. Keeulatud on teenuse osutamine, kui kohapeal puudub litsenseeritud hambaravikabinett. Seega edaspidi tuleb vanemal koolieelikutega linna hambaid kontrollima minna.

Mis puutub streikimisse, siis meie lasteaia õpetajad ei streikinud, sest ei saanud endale lubada kolme päeva ilma palgata. Ja teadmiseks neile, kes arvavad, et meie palgad on 1000 euro kanti – lasteaiaõpetaja kättesaadav tasu jääb vastavalt haridusele 400 ja 500 euro vahele. Muul personalil tuleb hakkama saada 260 kuni 300 euroga. Loomulikult meeldiks ka meile, et lasteaiaõpetajate palgad tuleksid riigilt ja puhkus oleks 56 päeva, kuid ainult sel juhul, kui muu personali puhkusepäevade arv tõuseks samuti 35 päevani.

Ja lõpetuseks tahaksin tänada gruppi lapsevanemaid ja nende lapsi, kes mind meelles pidasid ja meeldivalt üllatasid! Aitäh!

Aita Lind, lasteaia direktor

MUUSIKA MEID KÕIKI SEOB...

XVI
Tõstamaa valla
laste ja noorte
solistide
konkurss

algus esilehel

Tõstamaa valla parimaid soliste aitasid otsida meie naisansambli laulja Eha Kosenkranius Tõstamaalt, muusik ja noorte juhendaja Rivo Kajo Lavassaarest ning muusik ja kultuuritöötaja Harald Laidre Lavassaarest.

Žürii oli vaimustuses meie valla headest solistidest ja kurtis, et kõige paremaid soliste oli keeruline valida põhjusel, et kõik on omanäolised ja võrrelda on võimatu.

Sel põhjusel soovis žürii välja hüüda 37 osalenud solisti hulgast valla parimad aastal 2012:

- 3.a. Karmen Käär
- 5.a. Joosep Käär
- 6.a. Tuule Lind
- 7.a. Sevelin Kask
- 8.a. Anny Kerem
- 8.a. Katre-Maris Veskimägi
- 8.a. Risto Rand
- 9.a. Magnus Janson
- 11.a. Ave-Ingrid Veskimägi

- 11.a. Kadri Kase
- 12.a. Liisbeth Sikk
- 12.a. Helevi Jurjev
- 17.a. Maret Palusalu
- 17.a. Keiu Anderson
- 18.a. Heiko Mändla

Solistide konkursi GRAND PRIX laureaadiks tunnistati 8. aastane **Keily Kaal**.

Publiku lemmikuid oli palju, kui ülekaalukalt said hääli 17. aastane **Keiu Anderson** ja 8. aastane **Risto Rand**.

Palju õnne kõigile solistidele!

Iga laulja sai end proovile panna, kes soovis, juba eelvoorudes nii koolis kui lasteaias. Mööda külge see kogemus maha ei jookse mitte mingil juhul.

Lauluarmastajatele soovime, et laulge rohkem ja rohkem. Kes harjutab, saab meistriks! Laulmine on ilus oskus, esinemine eluks vajalik!

Õnnela

Noortekeskuse veebruari tegevused

Veebruaris külastas noortekeskust 812 noort. Päevas keskmiselt 34 noort.

Veebruari tähtsündmuseks kujunes Tõstamaa talendis-how ja sõbrapäevadisko. Et-teasteid harjutati kaua, kuid oli ka neid, kes viimasel hetkel otsustasid lavale minna. Laval võis näha mitmekülgset valikut muusikalisi etteasteid. Liikumiskavasid oli sel aastal vaid üks, kuid see oli ka väga meeldejääv. Esinejaid oli 16 ja hea meel on tõdeda, et poisse ja tüdrukuid käis laval täpselt sama palju.

See, et rohkem kuulsime muusikalisi etteasteid, tuleneb kindlasti väga heast bändiruumist ning tugevatest juhendajatest. Võitjaks krooniti asjatundliku žürii abiga (Carmen Maantoa; Karoliine Kask ja Rain Kaljurand) trummisoolo esitanud Andrus Kiisler. Laval käisid oma talendikust

teistele näitamas: Ave-Ingrid Veskimägi; Katre-Maris Veskimägi; Rasmus-Oliver Veskimägi; Averi Kolju; Eliina Lillemets; Helevi Jurjev; Het-tel Tähemäe; Kadri Kase; Keily Kaal; Kertu Lille; Kuldar Juurik; Oliver Juurik; Rein Pihelgas, Romek Jõe ja Tanel Tuulmees. Sel aastal oli sünd-musel väga palju sponsoreid, millega tagati peaaühind 50 eurot ning kõigile esinejatele väike taskuraha 2 eurot ning magus suutäis. Loodame, et sponsorid ei pettunud ja tee-me veel teistelgi kordadel meeldivalt koostööd.

Selle aasta sponsorid olid: Armo Adler; Aro Kütt; Kersti Kott; Kuldar Miidu; Kärt Jür-gens; Piret Volgeraid; Valvo Volgeraid; Viljar Kaal; Õne Salk; Toomas Rõhu; OÜ Mo-rentek; N-Klubi; Tõstamaa rahvamaja kohvik; Tõstamaa vallavalitsus ja Tõstamaa keskkool. Suur-suur aitäh veelkord meie sponsoritele!

Sündmusest jääb kindlas-ti meelde ka Pärnust tulnud JJ-Street Tänavatantsukooli etteaste ja noortele tehtud tä-navatantsu liigutuste õppimi-sele põhinev õpituba. Jääb vaid loota, et noored talendid aastaga end üha edasi treeni-vad ja järgmisel korral on la-val veel rohkem talente.

Noortekeskuse igapäevae-lus on olnud erinevaid tege-vusi. Kuna veebruaris oli mit-mel päeval krõbedat külma, siis olid tegevusedki pigem tubased.

Ühiselt sai joonistatud ja pilte värvitud. Väiksemad on enda jaoks avastanud kleepi-mistehnika, millega nad aren-davad oma käelise tegevuse oskusi ja peenmotoorikat. Te-levisoor ja arvuti on jätkuvalt meie noorte kõige suuremad lemmikud ja eks sellepärast mängib telekas ka alatihti mõni multikas, film või õppe-video.

Noortekeskuse kõrval olev vana kultuurimaja tekitab tihti noortes põnevust ja eks seal ümber käib pidevalt vilgas tegevus, mis tekitab ka kultuu-rimaja juhatajas huvi majja sisse kaema minna.

Vanade asjade seast tuli päevavalgele ka vana koroo-na laud, mis noortekeskuses-se sai toodud ja puhtaks pes-tud. Nüüd aga püüame kooli poiste tööõpetuse tundide abi-ga saada lauale ka uued ko-roona nupud.

Ühtlasi kutsume ka vaba-tahtlikke üles vaatama üle

oma vanad koroonalauad, ehk leiduvad kellelgi kodus tolmu koguvad koroonakiid, mille üle oleksid noortekeskuse noored väga õnnelikud. Loomulikult korraldame ka noorte seas korjanduse, et mängule uued vahendid mur-retseda.

Noortevolikogu liikmete seas puhuvad juba kevadised tuuled. Kevadel tuleb noorte-volikogul leida endale uusi liikmeid juurde, sest praegu-sed gümnaasiumi lõpetajad sügisest enam volikogu tege-mistes kaasa lüüa ei saa.

Praegused liikmed valmis-tasid oma tegevusest ülevaati-liku esitluse ja tegid huviliste märtsi alguses ka vasta-vasisulise kogunemise. Uusi

Sauga noortel külas

□ Tõstamaa Noortekeskuse noorsootöötaja Siivile saabus teade, et Sauga Noortekeskuse noored korraldavad ühe vahva päeva kümne erineva valla noortega. Meie olime kohe selle poolt, et kui selline pakkumine tuli, loomulikult võtame sellest osa. Ei läinud väga kaua aega kui saime oma väikse kamba kokku. Saugasse läksime sellise seltskonnaga kuhu kuulusid 8. klassist Kaile Vahtmeister, Anelle Veeväli ja Gerda Maruse, mina ja Siivi Tõnuri. Me startisime Sauga poole peale 4. tundi ja kohale jõudsime täpselt kella 13.

Seal olid väga-väga lahked inimesed ning saime tutvuda majaga. Üks põhitegevus oli koogi tegemine. Meie tegime

seal küpsise-kräsupea kooki. Super hea kook tuli. Nooril ei olnud väga palju, aga kooke ja võileivatorte tuli ikka väga palju. Ja teine oluline tegevus oli Märt Treieri poolt läbi viidud meediakoolitus.

Peale pikka koolitust tuli aeg, mida kõik kindlasti pikki-silmi ootasid. Lõpuks said kõik maitsta enda valmistatud kooki. Koolitusel õpitut saime kohe katsetada. Me pidime enda kooki reklaamima teistele ning kui olime kõhud täis söönud, oli meil aeg hakata Tõstamaa poole liikuma. Jätsime kõigiga ilusasti hüvasti.

Kui olime auto juures, tuli tahtmine minna jooksma ning otsustasime ligi 100-200 meetrit lume sees sumades Lukoili bensini jaama „ostlema“ minna. Ja selline oligi meie megavinge päev.

Kristiina Sireli

ed

huvilisi on, kuid selleks, et demokraatlikult uusi valimisi korraldada, ootame veel huvilisi, kes oleks huvitatud sügisest Tõstamaa noorte huvide eest kaasarääkimisest.

Järgmine noortevolikogu kohtumine toimub 27. märtsil kell kolm noortekeskuses.

Ootame taaskord kõiki huvilisi vanuses 12-26 aastat, kes soovivad rohkem teada Tõstamaa noortevolikogust ning kuidas noortevolikogu tööga liituda saab. Samal koosolekul saab rohkem informatsiooni, kuidas aprillis noortevolikogu valimised toimuvad.

Märtsi esimestel päevadel käisid noortekeskuse noored esmakordselt teiste Pärnumaa noortekeskuste noortega kohtumas. Sauga Noortekeskus korraldas Pärnu Lahe Partnerluskogu projekti raames Pärnu maakonna kümne vala noortele meediakoolituse koos tortide meisterdamise õpitoaga.

Külaskäik möödus väga emotsiooniderikkalt ning pakus mõtlemisainet nii noorsootöötajale kui ka noortele.

Algus on tehtud, tutvused on loodud, jääb vaid loota, et selliseid külaskäike tuleb veel.

Siivi Tõnuri,
noorsootöötaja

Lasteaias lauldi võistu

13. märtsil laulsid kõik lasteaialapsed ühisel kontserdil ja lapsevanematest koosnev žürii selgitas välja kõige tublimad. Kohal oli mitmeid erinevaid kaameramehi-naisi, et üritusest armas kodune mälestus vormida. Lapsed ise olid sutike elevuses ja esinemine ajas nii mõnegi päris ärevusse.

Laulud õpetas selgeks muusikakasvataja Tiiu Raavik, kes juba 41 aastat lasteaednik olnud. Laulude õppimisele kulus paar nädalat. Konkursil osalesid: Merili, Jens, Emma-Liisa, Jaan, Hevenli, Hanna, Mario, Eliise, Aigar, Ketlyn, Lauri, Maarja, Grete, Leeko ja Tuule.

Kõige tublimad, ...

... kõige julgemad, ...

... kõige nooremad.

Jääkross
Merelaiu
Puhkekülas

18. veebruaril toimus Merelaiu Puhkekülas külakross. Merejälil võisteldi autode ja mootorrattastega viies alagrupis: meeste esi- ja tagaveoline klass, sportklass, naised ja lapsed ning mootorrattad. Kokku oli võistlejaid 21.

Roger, Rain ja Ivo moodustasid tagaveolises meeste sõiduklassis esikolmiku. Sport-klassis saavutas esimese koha Olavi ja teise koha Raido. Meeste tagaveolises arvestuses võitis Aadu

ja teise koha Rain. Naiste ja laste esiveolises klassis oli teistest kiirem Heidy, teise koha sai Kährik ja kolmanda koha saavutas Helevi. Ka mootorrattad olid esindatud ning esimene koht läks Tibule, teine Veikole ja kolmas Kerdile. Ka pealtvaatajaid jagus hoolimata jäisest mere- tuulest ning peale sõitu sai majas läheneva vastlapäeva mõjudel hernesuppi, vastlakuklit ning sooja teed.

Laura Jõe

Kevadine jää – ettearvamatu ja muutlik

Kuigi kevade saabudes tundub, et talvel külmaga karastunud jää peab veel kaua vastu, pole asjata mõtet jääle jalutama minna, sest pealtnäha tugev jääpind võib olla ülimalt petlik.

Põhjus on lihtne. Kui sügisel „kasvab“ jää kaldast veekogu keskele, siis kevadel toimub sama protsess risti vastupidi, jää hakkab sulama kaldast ja madalamatest kohtadest. Seega, kõige ohtlikum jää on just seal, kust inimene veekogule läheb või kust ta tagasi tuleb, ehk kalda lähedal.

„Väga keeruline ja mõnikord lausa võimatu on hinnata kevadist jääd, sest selle sulamine toimub sealt, kust me seda ei näe, altpoolt,“ ütles vetelpäästestruktor Eimar Täht.

Jää paksus ja struktuur võivad olla väga erinevad ka ühe veekogu ulatuses. Eriti ettearvamatud on kõikvõimalikud voolava veega veekogude käänukohad, kõrkjatega kaetud kaldad, ojakeste sissevoolud, sillapostid, lahvanused. Need on kohad, kus kevadine jää ei pruugi enam inimest kanda.

Täht rääkis, et on olnud juhtumeid, kus hommikul üle jõe tööle minnes jää veel kandis aga õhtul sama teed koju naastes vajus inimene läbi jää. Ta tõi lisaks kurva näite, kus kalamees vajus Männiku karjääris läbi jää ja uppus, samas seisis mõnikümend meetrit eemal jää kogukas džiip.

„Lisaks peab arvestama, et kui jääs on jääkihte läbivad pikipraod, on jää kandevõimest alles ainult 40%, kui aga ristipraod, on jää kande-

võimest alles ainult 15-20%,“ selgitas Täht.

Valmista end ette

Kel kevadel vaja jääle minna, sel peaks olema kaasas nuga või jäänaasklid, mida jäässe lüüa enda kiiremaks ja mugavamaks jääle vinnamiseks. Samuti on soovitatav mitmekordsesse kilekotti kaasa pakkida kuivad sokid, püksid ja fliis, juba neist esemetest piisab, et pärast jäist suplust allajahtumist (hüpotermiat) vältida, samuti püsib selline veekindel pakike hästi vee peal. Samas, kas lapsed lähivad jääle mõttega, et nendega õnnetus juhtub ja valmistavad end ette? Või täiskasvanud? Kes meist hommikul autoga tööle sõites mõtleb, et võime sattuda avariisse. „Vaadates eestlasi, jääb mulje, et nad elavad nii, nagu elaksid nad igavesti aga surevad nii nagu pole kunagi elanud,“ rääkis Täht.

Agas mis see kevadine suplus siis ikka ei ole, mõtleb lugeja? Allakirjutanul on olnud võimalus tõmmata end veeohutuskoolitusel soojas basseinivesse suurele libedale plastikile. Ütlen ausalt, pelgalt ujumistriieteski oli see omajagu ettevõtmine. Iga ebaõnnestunud katse järel rauges jõud ja seda minutitega. Kui mõelda, mis tunne oleks üritada sedasama teha jääkülmas vees, peas helisemas paanikakell, seljas läbiimibunud rasked talvriided, mis muudavad inimese kümnekond kilo raskemaks, siis tundub see üritus ette määratud ebaõnnestuma. See ongi üliiraske, ausalt. Eriti veel lastele ja eakatele, kelle jaoks pole kas veel või enam nii tugev, kui tervel täiskasvanul. Eimar Täht lisas, et mida paksem jää, seda kõrgemal veepinnast ujub, seega on sel-

lele pääsemiseks vaja kiirust, osavust ja tehnikat, samuti ka lisajõudu.

Uppujal on looma jõud

Kui õnnetus on siiski juhtunud ja inimene tajub, et jää teda enam ei kannu, tuleb vältida hooga läbi jää sügavale vajumist ning õlgade ja pea märjakssaamist. Selleks tuleb läbi jää vajudes sirutada käed külgedele laiali ja kallutada keha ette või tahapoole ning pidurdada kehaga sügavale vette vajumist. „Kui vette on vajutud, tuleb jaotada keharaskus laialisirutatud käte abil võimalikult suurele jääpinnale, pöörata end näoga tulnud tee poole, proovida lükata jalad taha sirgeks ujumisasendisse ning libistada end kätega tõmmates jääle. Kujutage seda tehes endale ette, et tõmbate sujuvalt jääd enda jalgade poole,“ õpetas Täht. Jää servadest ei tohi kinni võtta, sest hetk hiljem võivad ujuvad kamakad omavahel kokku põrgata ja sõrmed võivad vahele jääda.

Kui jääauku on vajunud sõber, tuleb talle ohutust kohast või kaugusest ulatada või heita puuroigas, nõör, sall või muu eseme, millest ta saab kinni haarata ja päästja vajadusel lahti lasta. „Inimene, kes on sattunud eluohtlikku olukorda ja kellel on surmahirm, ei ole enam inimene vaid loom, kes võitleb oma elu eest ja ta klammerdub kõigi ja kõige külge, mis tema haardeulatusse satub. Seda nimetatakse surmahaardeks ja selle vältimist ning sellest

vabanemist harjutavad vetelpäästjad aastaid,“ rääkis Täht.

Õnnetus hüüab tulles

Jää puhul kehtib üldiselt põhimõte, et õnnetus ikkagi hüüab tulles. „Väga harva vajub inimene kohe robaki läbi jää. Kui ette satub nõrk koht, siis õigesti käitudes võib ainult jalg märjaks saada,“ rääkis Täht. „Oluline on jääl liikumise kiirus, kui liigutakse liiga kiiresti ega kontrollita vahepeal jääd, siis avastatakse liiga hilja, et see teid enam ei kannu ja tagasi „tugevale“ jääle saamine võib osutuda võimatuks,“ ütles ta.

Kõige targem on muidugi kevadel jääst eemale hoida. „Kui juba jääle astudes on kuulda praksumist, siis ei tohiks ammugi peale minna,“ hoiatas Täht.

Kui kuidagi ei ole võimalik jääd vältida, siis esimese asjana tuleb meele pidada, et seltskond on üle kõige. Seega, võtke sõbrad kaasa ning valmistage ennast ette. Teiseks, andke kodustele täpselt teada, kuhu lähete ja millal tulete ning kellega olete. Kolmandaks on targem minna kohtadesse, kus liiguvad ka teised inimesed. Ja viimaseks, lapsed ei vastuta kunagi oma elu ega tervise eest, neil puuduvad selleks teadmised ja kogemused. Laste eest vastutavad lapsevanemad. Emade-isade kohustus on rääkida lastele, miks ei või minna kevadisele jääle mängima, mis võib nendega juhtuda. Peale kõige on lastel kombeks järgida mitte vanemate sõnu vaid tegusid, seega eeskujuna me lastele ikka oma käitumisega.

Evelin Trink,

Päästameti Lääne päästeskuse pressiesindaja

Jätkub kunstnik Reet Rea - Smyth linnusari. Juba mõnda aega elab Reet Tõstamaal, vaata lisaks www.ReetRea.com

Musttihane

Musttihane on väiksem, ent suhteliselt suurema peaga kui rasvatihane. Looduses tunneb ta hästi ära laia valge kuklaigu järgi, selg on hallikas ja alapool kahkjasaruge ning põsed valged.

Musttihane liigub samuti nagu teised tihased kiiresti ja rahunult puude ladvus ja väljaulatuvatel okstel ning ripub tihti oksal, pea ja selg allapoole. Eriti eelistab ta tegutseda kuuskede oksastikus. Toitu otsides häälitseb üsna tähelepanematult "psit" või põialpoisi moodi "si-si-si".

Jaanuaris tärkab isaslindudes juba luhimu. Mõned luvariandid võivad meenutada rasvatihase kahesilbilist lau-

lu, kuid rütm on kiirem ja tämber heledam. Veebruaris jäävad nad paiksemaks ja märtsis liituvad paarideks. Sel ajal sagenevad isaslindude vahel tülid ja võitlused.

Musttiha ne pesitseb kuusikutes ja kuuse-segametsades iga sugustes puuõõnustes ning ka puujuurte vahel, kivide all koopakes-tes ning pehkinud kändudes. Pesakoobast ei uurista ta kunagi ise. Pesa ehitab emaslind kuivadest taimekörest, samblast ja karvade-dest, pesalohu vooderdab sulgedega. Aprillis- mais muneb emaslind 8-10 valget, roostjate täppidega ja väga väikest muna ning hau-

dub neid 14-16 päeva. Pojad on pesahoidjad ja lahkuvad pesast kahenädalastena. Poe- gade eest hoolitsemisega tegelevad mõlemad vanemad. Peale pesast väljumist jäävad pojad tegutsema koos pesakonnaga pesa lähimas ümbruses. Musttiha-stel on aastas tihti kaks pesakonda.

Väljaspool pesitsusaega on ta kõige seltsivam tihane, kes sügisel moodustab vahel isegi tuhandepealisi parvi. Putukate kõrval toitub ta ka okaspuude seemnetest, mida kogub koorepiludesse tagavaraks. Eestis on musttihane levinud ebaühtlaselt ning teda võib kohata nii suvel kui ka talvel.

Väljaspool pesitsusaega, eriti sügisel läbirände ajal, võib teda esineda igat laadi puistutes. Talveks meile jäänud musttiha- sed tegutsevad okas- ja segametsades, sageli koos tutt- ja põhjatihasega. Segaparvedes on musttihane üks liikuvamaid.

Musttihane on Eestis looduskaitse all.

Ohakalind

Ohakalind on meie üks kõige ilusamaid ja värvilisemaid laululinde.

Nägu on tal punane, põsed ja kõhualune valged. Selg on pruunikas ning lagipea, kukal ja saba mustad. Tiivad on mustad, kuid keskel on lai kollane pikitriip.

Kergesti on ohakalind äratuntav nii välimuse kui ka häälsuse järgi.

Juba enne, kui lainjal lennol lähenevaid linde õnnestub vaadelda, äratavad nad tähelepanu õrna klõbistava kutsehüüuga "tikelit". Ohakalinnu laul ongi kiiretempoline, mis sisaldab rohkesti kutsehüüde vaheldumisi vi-distavate, klõbistavate ja ka mõningate vileliste häälsustega. Tavaliselt laulab ohakalind puuladvas, vahel ka lennol.

Peaaegu alati võib ohakalindu kohata väikeste salkade-

na. Ka pesitusajal liitub ta vahel lähimate naabritega, et üheskoos toitu otsida. Seda teeb ta sageli teeservadel, umbrohtunud prügiväljadel ja mujal kus leidub takjaid, ohakaid ja teisi korvõielisi.

Suhteliselt lühikese jooksmega ja pika terava nokaga on ohakalind hästi kohastunud toitumiseks ohakate ja takjate sügaval asetsevatest seemnetest. Mõnikord toitub ta ka kase või lepa otsas, kus ronib osavasti isegi peenemal okstel

ja vahel ripub nende küljes, selg allapoole, otsides urba-dest seemneid.

Valdavalt lehtpuulembese liigina asustab ohakalind väikeste lehtmetsade

satukkade, hekkide ja taluhaljastusega kultuurmaastikku, äärelinnu, vanu parke, aedu ja puisniite. Pesa võib ohakalind aga ehitada nii okas- kui ka lehtpuule ning seda teeb väga osavalt just emaslind. Varakevadel eelistatakse okaspuid, mis sel

ajal pakuvad paremat varju kui raagus lehtpuud.

Pesa kujutab endast tihedasti põimitud paksuseinalist poolkera, mis koosneb peamiselt peentest raagudest, rohkõrtest ja samblast. Pesa välispind on tihedasti kaetud ämbliku- võrguga, mis teeb pesa helehalliks.

Pesa ehitab emaslind, kuusjuures isaslind valvab territooriumi ja ohu korral hoiatab oma kaaslast. Emaslind muneb mais-juunis 4-6 muna. Munad on valkjad, kirjatud pruunikate laikude, tähnide ja kriipsukestega. Mune haub ta 12-13 päeva. Esimestel päevadel soojendab emaslind poegi pidevalt ega taha sel ajal pesast üldse lahkuda. Vanemad toovad poegadele toiduks eranditult putukaid. Pojad viibivad pesas umbes 2 nädalat.

Ohakalind on Eestis looduskaitse all.

KUHU MINNA

Esmaspäeval, 26. märtsil kell 14 Tõstamaa rahvamajas **EAKATE KLUBI** kutsus kõiki huvilisi kuulama **Eve Käär'i reisi-muljeid Vietnamist**

Teisipäeval, 27. märtsil kell 9.00 – 10.30 Tõstamaa rahvamajas **DOONORIPÄEV** Kaasa võtta isikut tõendav dokument! Doonorile toidupakk!

Teade neile, kel suvel tahtmine enda kasvatatud või valmistatud tooteid müüa.

Võtke ühendust tel 528 0086 või rand1@hotmail.ee

Teeme oma OTT-i (Otse Tootjalt Tarbijale)

Eesti pidu Tõstamaal

Vabariigi 94. aastapäeva tähistati üle maa igas paigus omamoodi. Meie tegime Eestile peo ja tundsime ennast eestlastena.

Kontsert-aktusel olime ise ilutegijad tantsu- ja laulunumbritega ning tunnustasime oma valla aukodanikke.

Õige meeleolu võimendamiseks riputasime rahvamaja väikse saali seintele Eesti kultuurielu suurkujude foto-näituse, mida saab vaadata aprillikuu keskpaigani. Toreda koostööna Eesti Filmiarhiiviga on näitusel eksponeeritud kultuuritegelased, keda Eesti rahvas ei tohiks unustada, alates Miina Härmast, Juhan Liivist kuni Raimond Valgre ja Ita Everini.

Et pidu oleks hoogne ja hea, siis kutsusime esinema ja pidulisi tantsitama võrratu segarahvatantsurühma Tuurit-Tuurit Pärnust. Tantsumuusikat palusime mängima Kitaristide Ansambli Pärnumaalt, kellel oli väga sobilik ja üllatavlik retro-repertuaar.

Tantsida saime nii hästi, et kõik meie kenad peoriided

olid higist märjad, põsed õhetasid ja tuju oli kuni peo lõpuni kõrgpunktis.

Ei ole enam Eestimaal väga palju kohti, kus vabariigi aastapäeval pidu korraldatak-

se, aga meile tundub, et patt oleks seda tähistamata jätta.

See oli hingele ja vaimule heaks kosutuseks. Aitäh, et tulla saite!

Õnnela

SPORT

Võrkpalliturniir

■ Kaks kuud kestnud traditsioonilisel Tõstamaa võrkpalliturniiril peeti 24 täispikka mängu. Finaalmängude järel reastasid võistkonnad:

1. HARRASTAJAD: Moonika Adner, Karen Adler, Eve Arusalu, Liina Laasma, Elo Pulk, Harli Käärt, Rainer Sutt, Armo Adler, Taavi Kaljura, Priidik Raudkivi, Teet Tetsmann
2. ALEV: Karoliine Kask, Laura Pärna, Kärt Jürgens, Lyandra Pärnaste, Ene Lehtsalu, Tomek Jaansoo, Aro Kütt, Valvo Volgerad, Toomas Rõhu
3. VÕRGUTAJAD: Kristiina Lepik, Ivelin Midri, Keiu Anderson, Heili Timm, Janek Jaansoo, Ago Adler, Joel Pulk, Kuldar Miidu
4. KASTNA: Siiri Heindla, Gerda Meriorg, Triin Tugim, Birgit Erala, Kalvi Sommer, Veiko Sommer, Rain Alasi, Toomas Torim, Siim Heindla
5. TÕHELA: Aidi Lellsaar, Linda Anderson, Birgit Pere, Ville Vulkan, Andres Laur, Marek Salk

Parimaks naismängijaks valiti Karoliine Kask, meesmängijaks Aro Kütt ja kohtunikuks Vello Sommer. Kahjuks ei ole juba aastaid osalenud keskkooli võistkond. **Tõstamaa Spordiklubi**

Vana aachus, vana aachus, mis see on
Meil tantsu küh pidu, sul aarel on tana.
Ming tantsu kui tantsu are sine ees süüd,
nende aare kes on aarel are võtme nänd-

**14. aprillil
kell 20.00
Tõstamaa
rahvamajas**

11. sünnipäevapidu

**Lustlike viisidega
maalt ja merelt tulevad
meid tervitama**

Taas avatud

SADAMAKÕRTS

**Kihnu Virve pereansambel,
Kentukid,
Manija Poisid**

Purjed on kõrgel aastas ning Teie kõik olete oodatud
meie juurde, et teha üks aine, mis on tavaliselt kui tavaliselt aarel.
Kõik on aareneerid, on tavaliselt, on aareneerid, on aareneerid,
on piraatid, on te sadamades aareneerid
oostaid tavaliselt tavaliselt

Tule ja veeda üks tore ning lõbus õhtu koos aare ja oare sõpradega!

**Need kes riietuvad merestilis, saavad peole 2 euroga. Teistel pilet 5 eurot.
Laudade broneerimine: 5 342 8302 Relika (broneering kaotab kehtivuse kell 21.00)**

Veebruarikuu juubilarid

ELFRIDE-ARMILDE UDU 90
ADELE KÜTT 86
LIIVIA TÕNISSON 82
VILMA PÄRNAPUU 82
AINO KOSENKRANIUS 81
HELGI SALUMETS 80
EDUARD ALUMETS 78

LIIVI KASEMETS 78
LIIVIA LANGUS 77
AIN TILK 75
KALJU PETERS 72
TIIA SCHÄR 72
LUULE HALJAS 71
ARNE NURM 70
AILI-MAARJA ALUMETS 70
EVALD LEAS 70
ARNE VESIK 70

Märtsikuu juubilarid

MARTA LEAS 91
LAINA JANSEN 89
ÕILME ANDRESE 87
SELMA ROOS 86
LINDA HEINLA 85
HILDA-MARIE OJAMETS 81
ZINAIDA TOHV 81
MEIDA SOOMETS 80
TÕNIS VAINULA 80

HELENE KÖSTER 80
VELLO RANDMÄE 79
HARRI-HERBERT KIIRATS 79
ADLE PULK 77
ELJU KÄSPER 77
VELLI JÜRGENS 76
VAMBOLA KANGUR 75
LEILI VIEDEHOF 73
ELSA RAND 65
AITA JAAKSON 65
ENE LUMERA 65
ARNOLD ALLIKAS 65

TIIT ÜLEM
 22.01.1960 - 03.02.2012

AINO TORK
 14.11.1925 - 09.02.2012

INDREK
ILMSALU
 02.07.1970 - 21.02.2012

HILDA PINN
 08.04.1916 - 12.03.2012

MAIMU
ROHTLA
 20.08.1927 - 14.02.2012

PEETER LAPP
 29.04.1955 - 15.02.2012

MÜÜA KÜTTEPUID

Müüa küttepuud (sanglepp, kask, segapuu)
 3 m ning halgudena 30 ja 50 cm
 (ettetellimisel valu pikkus vastavalt soovile).

Telefon 512 4084 või 444 2209.